

การดำเนินการเพื่อเข้าสู่ Qualified Intermediary Agreement ของ บริษัทหลักทรัพย์ไทย

Highlight

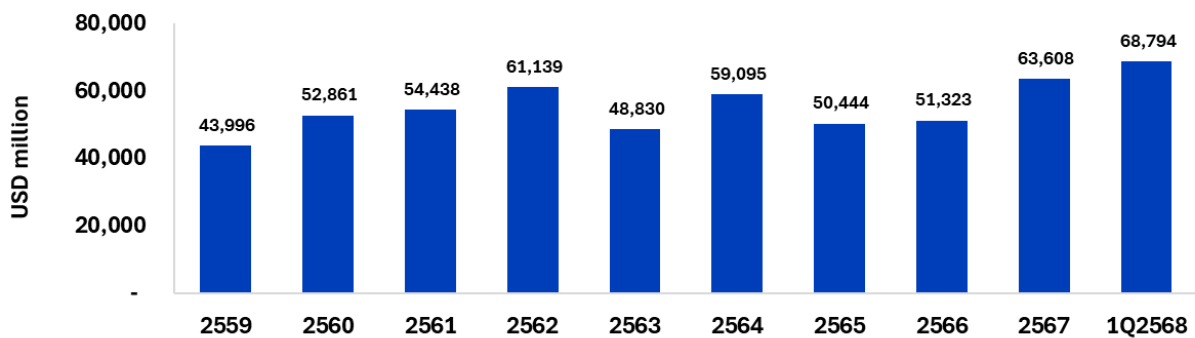
- ปัจจุบันนักลงทุนรายย่อยให้ความสนใจลงทุนในผลิตภัณฑ์ต่างประเทศมากขึ้น โดยในช่วงไตรมาสแรกปี 2568 ยอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศของนักลงทุนไทย (กองทุนรวม และผู้ลงทุนรายย่อยที่ลงทุนผ่านตัวแทนในประเทศ) ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน
- จากแนวโน้มการเติบโตการลงทุนของนักลงทุนไทย โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐฯ ที่เติบโตก้าวกระโดดนั้น มีประเด็นด้านภาษีที่นักลงทุนต้องพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องด้วยทางสหรัฐฯ กำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับรายได้จากการลงทุนของชาวต่างชาติอยู่ที่ร้อยละ 30
- ทั้งนี้ IRS ได้จัดตั้งระบบ QI ซึ่งช่วยให้สถาบันการเงินต่างประเทศสามารถหักภาษีในอัตราที่ลดลงตาม DTA ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อผู้รับรายได้ในบางกรณี พร้อมทั้งลดความเสี่ยงด้านภาษีและสร้างความน่าเชื่อถือในการทำธุรกรรมกับลูกค้าต่างชาติ
- อย่างไรก็ตามปัจจุบัน สถาบันการเงินไทยยังไม่มีสถานะ QI ทำให้ บล. หรือนักลงทุนอาจมีขั้นตอนซับซ้อนในการขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีตาม DTA ทั้งนี้หากในอนาคตสถาบันการเงินไทยมีสถานะ QI จะช่วยลดขั้นตอนที่ซับซ้อน เพิ่มความคล่องตัว และคุ้มครองข้อมูลนักลงทุน
- การที่ บล. ไทยจะยื่นสมัครเพื่อให้มีสถานะ QI นั้น กฎเกณฑ์ด้าน KYC ของประเทศจะต้องได้รับการรับรองจาก IRS โดยปัจจุบันสมาคม ร่วมกับ ViewTrade และ TConsult อยู่ระหว่างดำเนินการยื่นขอให้ IRS รับรอง KYC ของไทยเพื่อเข้าสู่ IRS's approved KYC Attachment List เพื่อเปิดโอกาสให้ บล.ไทยสามารถยื่นสมัคร QI Agreement ได้ในอนาคต

ในปัจจุบันนักลงทุนรายย่อยได้ให้ความสนใจในการลงทุนผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนต่างประเทศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นหุ้นรายตัว ตราสารหนี้ และผลิตภัณฑ์การลงทุนอื่น ๆ โดยสามารถเลือกลงทุนได้ในหลายช่องทางผ่านผู้ให้บริการในไทย โดยผู้ลงทุนสามารถลงทุนผ่านกองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล หรือบริษัทหลักทรัพย์ไทย ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) รวมทั้งนักลงทุนสามารถลงทุนเองโดยตรงผ่านผู้ให้บริการต่างประเทศ

โดยข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ณ สิ้นเดือนมีนาคม ปี 2568 มียอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ของนักลงทุนไทย (Thai Portfolio Investment Position Abroad) ประกอบด้วยส่วนที่ลงทุนผ่านกองทุนรวม และผู้ลงทุนรายย่อยที่ลงทุนผ่านตัวแทนในประเทศ (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล) อยู่ที่ 68,794 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน (ภาพที่ 1) โดยในปีที่ผ่านมานักลงทุนให้ความสนใจลงทุนผ่านสินทรัพย์ 3 ลำดับแรก ได้แก่ หน่วยลงทุนร้อยละ 50 ตราสารหนี้ร้อยละ 23 และบัญชีเงินฝากร้อยละ 16 ตามลำดับ ทั้งนี้ มูลค่ายอดคงค้างเงินลงทุนในต่างประเทศผ่านบริษัทหลักทรัพย์และตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (นักลงทุนรายย่อย และกองทุนส่วนบุคคล) ณ สิ้นเดือนมีนาคมปี 2568 มีมูลค่า 10,080 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องเช่นกัน ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 32 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของยอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของไทยในต่างประเทศ (ภาพที่ 2)

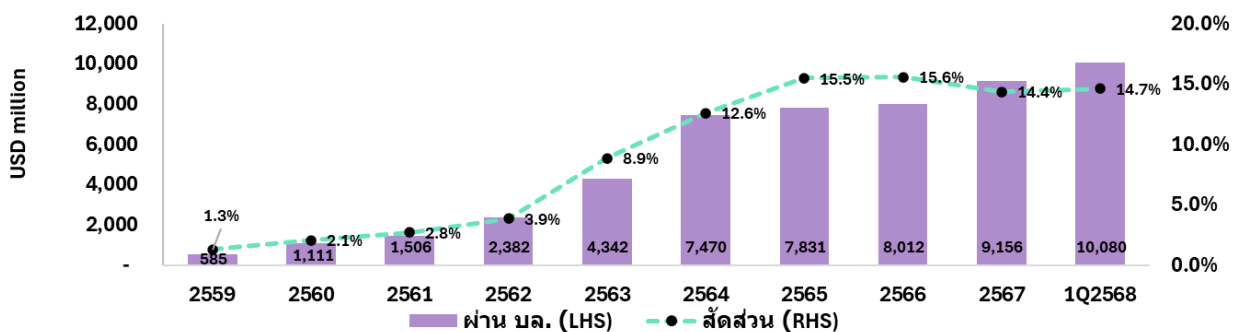
ขณะที่เมื่อพิจารณายอดคงค้างเงินลงทุนในต่างประเทศของรายย่อยลงทุนผ่านตัวแทน จำแนกตามประเทศที่ไปลงทุนพบว่าประเทศสหรัฐฯ มีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 51 จากทั้งหมด ตามด้วยฮ่องกง สิงคโปร์ เวียดนาม และจีน ร้อยละ 11, 10, 8 และ 4 จากยอดคงค้างเงินลงทุนในต่างประเทศของรายย่อยลงทุนผ่านตัวแทนทั้งหมด ตามลำดับ

ภาพที่ 1 ยอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศของนักลงทุนไทย (กองทุนรวม และนักลงทุนรายย่อยที่ลงทุนผ่านตัวแทนในประเทศ)

ที่มา : สำนักงาน ก.ล.ต. (ข้อมูลถึง ธันวาคม ปี 2563), ธปท. (ข้อมูลตั้งแต่ มกราคม ปี 2564)

ภาพที่ 2 ยอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศผ่านบริษัทหลักทรัพย์และตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (นักลงทุนรายย่อย และกองทุนส่วนบุคคล)

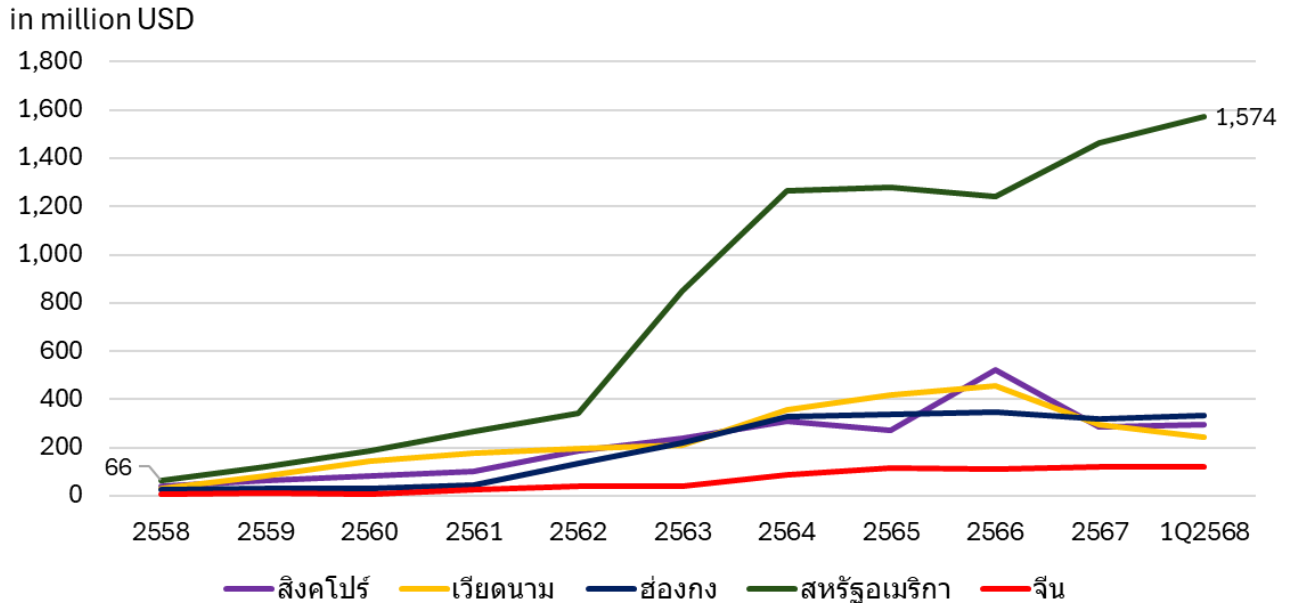
หมายเหตุ : สัดส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ผ่านบริษัทหลักทรัพย์และตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ต่อยอดคงค้างเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของไทยในต่างประเทศทั้งหมด

ที่มา : สำนักงาน ก.ล.ต. (ข้อมูลถึง ธันวาคม ปี 2563), ธปท. (ข้อมูลตั้งแต่ มกราคม ปี 2564)

จากแนวโน้มการเติบโตการลงทุนของนักลงทุนไทย โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐฯ ที่เติบโตก้าวกระโดดนั้น มีประเด็นด้านภาษีที่นักลงทุนต้องพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องจากทางสหรัฐฯ กำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับรายได้จากการลงทุนของชาวต่างชาติอยู่ที่ร้อยละ 30

จากการเพิ่มขึ้นของการลงทุนในต่างประเทศนั้น โดยเฉพาะการลงทุนในสหรัฐฯ ที่ได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูล ณ สิ้นเดือนมีนาคมปี 2568 พบว่ามูลค่าการลงทุนในสหรัฐฯ สูงถึง 1,574 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจาก 66 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2558 (ภาพที่ 3) สะท้อนถึงแนวโน้มการกระจายพอร์ตการลงทุนของนักลงทุนไปยังต่างประเทศที่มากขึ้น

ภาพที่ 3 ยอดคงค้างเงินลงทุนในต่างประเทศของรายย่อยลงทุนผ่านตัวแทน จำแนกตามประเทศ

หมายเหตุ : ยอดคงค้างการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศของรายย่อยลงทุนผ่านตัวแทน ประกอบด้วยตราสารการเงินที่จำหน่ายในต่างประเทศ เงินฝากเงินตราต่างประเทศ ทั้งที่ฝากไว้ในประเทศและต่างประเทศ ตราสารอนุพันธ์ และหลักทรัพย์อื่น

ที่มา : ธปท.

อย่างไรก็ตาม การให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์ในสหรัฐฯ แก่นักลงทุนต่างชาติ รวมถึงนักลงทุนไทย ยังคงมีข้อจำกัดและอุปสรรคสำคัญในด้านภาษี ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกรมสรรพากรสหรัฐฯ (Internal Revenue Service: IRS) โดยเฉพาะในเรื่องของการหักภาษี ณ ที่จ่าย (Withholding Tax: WT) ตามกฎหมายของสหรัฐฯ ผู้จ่ายเงินที่เป็นตัวแทนหักภาษี ณ ที่จ่าย (US Withholding Agent: USWA) จะต้องหักภาษีในอัตราร้อยละ 30 จากรายได้คงที่ที่กำหนดได้ รายปี หรือรายงวด (Fixed or Determinable, Annual or Periodical Income: FDAP) ที่จ่ายให้แก่บุคคลที่ไม่มีถิ่นพำนักในสหรัฐฯ (non-US persons) ซึ่งรวมถึงดอกเบี้ย เงินปันผล และรายได้จากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ

ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยและสหรัฐฯ ได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreement: DTA) เพื่อขจัดหรือบรรเทาปัญหาการเก็บภาษีเงินได้ซ้ำซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่มีรายได้ในทั้งสองประเทศนั้น ๆ โดยกำหนดให้อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากเงินปันผลสามารถลดลงจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 15 อย่างไรก็ตาม สิทธิประโยชน์ตาม DTA จะสามารถใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีการยื่นเอกสารรับรองสถานะภาษีตามที่ IRS กำหนด และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ชัดเจนและเข้มงวด ซึ่งในปัจจุบันสามารถดำเนินการได้ 2 ทางเลือกหลัก ได้แก่

1. บริษัทหลักทรัพย์ (บล.) ต้องให้นักลงทุนยื่นเอกสารภาษีซึ่งเปิดเผยข้อมูลของนักลงทุน (End Client) ผ่านแบบฟอร์ม W-8BEN¹ โดยข้อมูลนี้จะต้องถูกส่งต่อไปให้กับ USWA ซึ่งอาจเป็นบล. ต่างชาติหรือ

¹ W-8BEN คือ แบบภาษีที่ IRS กำหนดให้บุคคลต่างชาติทุกคนที่มีรายได้ในสหรัฐฯ ต้องยื่นเพื่อรับรองว่าไม่ได้เป็นบุคคลสัญชาติอเมริกัน ไม่ได้ทำงานหรือไม่ได้ประกอบธุรกิจในสหรัฐฯ ที่มา : InnovestX

ผู้รับฝากทรัพย์สิน (Custodian) ในต่างประเทศ เพื่อประกอบการประเมินสิทธิการหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราที่ลดลงตาม DTA

2. บล. ลงนามในข้อตกลง Qualified Intermediary Agreement (QI Agreement) กับ IRS ซึ่งจะทำให้ บริษัทมีสถานะเป็น QI และสามารถดำเนินการหักภาษี ณ ที่จ่ายแทน USWA ได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนของนักลงทุนให้กับบุคคลที่สาม ทั้งยังต้องปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในการ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภาษี การจัดเก็บเอกสาร และการรายงานต่อ IRS อย่างเป็นระบบ

ในกรณีที่ไม่ใช่ QI ในประเทศไทยไม่มีสถานะเป็น QI จะต้องอาศัยการส่งผ่านข้อมูลนักลงทุนและแบบฟอร์ม W-8BEN ผ่านผู้รับฝากทรัพย์สินในต่างประเทศ เช่น Global Custodian หรือโบรกเกอร์ต่างประเทศ ซึ่งมักมี โครงสร้างที่ซับซ้อนและต้องประสานงานหลายฝ่ายอาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการส่งเอกสาร ความคลาดเคลื่อนในการตีความสิทธิภาษี หรือการไม่สามารถใช้สิทธิหักภาษีในอัตราที่ลดลงได้ทันที ซึ่งหากเกิดความ ผิดพลาด นักลงทุนอาจถูกหักภาษีในอัตราสูงสุดที่ร้อยละ 30 และหากต้องการขอคืนภาษี จะต้องดำเนินการผ่าน ระบบของ IRS ซึ่งมีความยุ่งยาก ใช้ระยะเวลานาน และต้องใช้เอกสารประกอบจำนวนมาก

นอกจากนี้ นักลงทุนยังอาจต้องแบกรับ ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทั้งในด้านค่าบริการของ Custodian ค่าธรรมเนียมจากการยื่นภาษี รวมถึงค่าที่ปรึกษาด้านภาษี หากเลือกให้บุคคลภายนอกดำเนินการแทน

ทั้งนี้ IRS ได้จัดตั้งระบบ QI ซึ่งช่วยให้สถาบันการเงินต่างประเทศสามารถหักภาษีในอัตราที่ลดลง ตาม DTA ได้โดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อผู้รับรายได้ในบางกรณี พร้อมทั้งลดความเสี่ยงด้านภาษีและ สร้างความน่าเชื่อถือในการทำธุรกรรมกับลูกค้าต่างชาติ

ทั้งนี้ระบบ QI ทาง IRS เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินต่างประเทศที่ ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมกับสหรัฐฯ เช่น ธนาคาร นายหน้า หรือผู้ดูแลทรัพย์สิน ที่มีลูกค้าซึ่งได้รับรายได้จากสหรัฐฯ ทำหน้าที่ในการสืบค้น และเก็บข้อมูลเงินได้ และรายงานข้อมูลลูกค้าที่ได้รับรายได้จากสหรัฐฯ ให้แก่ IRS ทราบ โดยทำหน้าที่ในการหักภาษี ณ ที่จ่ายและรายงานข้อมูลลูกค้าต่อ IRS โดยระบบนี้สร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงิน เข้าร่วม โดยเปิดทางให้สามารถหักภาษีในอัตราที่ลดลงตาม DTA ได้ทันที โดยที่ไม่ต้องเปิดเผยชื่อของลูกค้าแต่ละ รายต่อ IRS ในบางกรณี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 สหรัฐฯ ได้ออกกฎหมาย Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) โดย กำหนดให้สถาบันการเงินต่างประเทศรายงานข้อมูลบัญชีของบุคคลสัญชาติอเมริกันหรือผู้มีถิ่นพำนักในสหรัฐฯ ให้ IRS ทราบ โดยกฎหมายนี้มีเป้าหมายป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีโดยใช้บัญชีต่างประเทศเป็นช่องทาง หาก สถาบันการเงินต่างประเทศไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่สหรัฐฯ กำหนดในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีของบุคคล สหรัฐฯ และสถาบันการเงินนั้นจะมีเงินได้เกิดขึ้นในสหรัฐฯ จะถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 30 จากเงิน ได้ดังกล่าว

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย FATCA ระบบ QI จึงต้องปรับปรุงมาตรฐานการรู้จักลูกค้า (KYC), การ ตรวจสอบระบุตัวตนตามเกณฑ์ฟอกเงิน (AML/CFT) และกระบวนการรายงานข้อมูลให้เข้มงวดและน่าเชื่อถือมาก

ขึ้น โดยเพิ่มการตรวจสอบและรายงานข้อมูลลูกค้าให้ครอบคลุมตามมาตรฐาน FATCA เพื่อปิดช่องโหว่และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอย่างที่ผ่านมา โดย QI-regulations และ FATCA มีผลบังคับใช้ควบคู่กัน ซึ่ง QI คือ สถาบันการเงินต่างประเทศ เช่น ธนาคาร บล. ผู้รับฝากทรัพย์สิน หรือ สาขาสถาบันการเงินในต่างประเทศของสหรัฐฯ ที่ลงนามใน ข้อตกลง QI Agreement กับ IRS เพื่อทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนหักภาษี ณ ที่จ่าย จาก รายได้ที่มีแหล่งที่มาจากสหรัฐฯ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น รวมทั้งรายงานข้อมูลผู้ถือบัญชีที่เกี่ยวข้องกับ สหรัฐฯ โดยขั้นตอนการสมัครเป็น QI ประกอบด้วย²

1. การลงทะเบียนผ่านระบบ QI Application Portal ของ IRS โดยสถาบันการเงินที่ต้องการสมัครเป็น QI ต้องเป็นนิติบุคคลนอกสหรัฐฯ เช่น สถาบันการเงิน บล. ที่มีสถานะ FATCA ดังนี้ 1. Participating FFI³ (รวมถึง Reporting Model 2 FFI) หรือ 2. Registered Deemed-Compliant FFI⁴ (รวมถึง Reporting Model 1 FFI และ Nonreporting Model 2 FFI ที่ถูกจัดว่าเป็น registered deemed-compliant) หรือ 3. Registered deemed-compliant Model 1 IGA FFI⁵ (as defined in section 2.17(C) of the 2023 QI Agreement) หรือ 4. สาขา ต่างประเทศของสถาบันการเงินสหรัฐฯ ที่มีสถานะ Reporting Model 1 FFI หรือยอมเป็น PFFI หรือ 5. ธนาคาร กลางต่างประเทศ ในกรณีที่เข้าข่ายตามข้อกำหนด โดยประเทศที่สถาบันการเงินนั้นตั้งอยู่ต้องมี KYC rules ที่ได้รับการรับรองจาก IRS

2. สถาบันจะต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบการสมัคร โดยกรอกเอกสารในแบบฟอร์ม 14345 เช่น อธิบายเกี่ยวกับองค์กร อธิบายขั้นตอนการเปิดบัญชีลูกค้าบุคคลและนิติบุคคล (Account Opening Procedures) รวมถึงจัดเตรียมนโยบายภายในที่เกี่ยวข้องกับ KYC/AML เป็นต้น และยื่นผ่านระบบ QAAMS ของ IRS จากนั้นรอ การแจ้งผลการอนุมัติ

3. เมื่อได้รับการอนุมัติ IRS จะแจ้งผลทางระบบ QAAMS โดยสถาบันจะได้รับหมายเลข QI-EIN⁶ อย่าง เป็นทางการ และต้องแต่งตั้งผู้สอบทานภายใน (Periodic Reviewer) พร้อมทั้ง Responsible Officer เพื่อกำกับ ดูแลกระบวนการ QI และควบคุมภายใน โดยจัดให้มีการทบทวนและตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดเป็นระยะ (Periodic Review)

² ที่มา : 2023 Qualified Intermediary Agreement

³ Participating FFI (PFFI) คือ สถาบันการเงินต่างประเทศที่สมัครเข้าร่วมข้อตกลงกับ IRS โดยตรง เพื่อรายงานข้อมูลลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับสหรัฐฯ และ ปฏิบัติตามข้อกำหนด FATCA อย่างครบถ้วน จะได้รับหมายเลข GIIN (Global Intermediary Identification Number) จาก IRS และไม่ถูกหักภาษี ณ ที่ จ่าย 30% จากรายได้ที่มีแหล่งที่มาจากสหรัฐฯ

⁴ Registered Deemed-Compliant FFI คือ สถาบันการเงินต่างประเทศที่ได้รับการยกเว้นจากการรายงานข้อมูลบางประเภทจากการปฏิบัติตาม FATCA แต่ต้องลงทะเบียนกับ IRS และได้รับ GIIN เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือที่มีฐานลูกค้าในประเทศเท่านั้น

⁵ Registered deemed-compliant Model 1 IGA FFI คือ สถาบันการเงินต่างประเทศที่จดทะเบียนกับ IRS และถือว่าปฏิบัติตาม FATCA ผ่านความตกลง ระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Agreement: IGA) แบบ Model 1 ซึ่งให้รัฐบาลประเทศนั้นเป็นผู้รายงานข้อมูลบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสหรัฐฯ แทน สถาบันการเงินโดยตรง

⁶ หมายเลขประจำตัวนายจ้าง (Employer Identification Number หรือ EIN) ซึ่งเป็นหมายเลข 9 หลักที่ IRS กำหนดให้กับนิติบุคคลเพื่อใช้ในการยื่น ภาษีและเอกสารทางภาษีต่าง ๆ

4. สถาบันจะต้องจัดเตรียมระบบและขั้นตอนปฏิบัติงานภายใน เช่น การจัดเก็บและดูแลแบบฟอร์ม W-8BEN / W-8BEN-E ของลูกค้า การแยกรายได้ประเภท FDAP จากแหล่งรายได้ในสหรัฐฯ อย่างถูกต้อง และกำหนดกระบวนการหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามอัตราที่ระบุในข้อตกลง DTA ที่เกี่ยวข้อง

5. หลังได้รับการรับรองเป็น QI สถาบันจะต้องปฏิบัติหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ตามอัตราที่ถูกต้องและส่งต่อให้ IRS พร้อมทั้งรายงานข้อมูลผ่านแบบฟอร์ม 1042-S⁷ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงรักษาการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ QI Agreement อย่างเคร่งครัด รวมทั้งดำเนินการทบทวนภายในและต่ออายุสถานะเมื่อครบกำหนด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามข้อกำหนดของ IRS

ดังนั้นหากบล. ในประเทศไทยมีการพิจารณา และดำเนินการสมัครเป็น QI กับ IRS มีแนวโน้มสนับสนุนให้ช่วยลดข้อจำกัดและความซับซ้อนในการให้บริการแก่นักลงทุนไทย ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาษี ณ ที่จ่าย และลดความเสี่ยงในการหักภาษีในอัตราสูงสุด เพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการภาษีระหว่างประเทศ และลดความซับซ้อนในกระบวนการส่งผ่านข้อมูลภาษี นอกจากนี้การเป็น QI ช่วยให้นักลงทุนสามารถหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราพิเศษตาม DTA ได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนของนักลงทุนต่อบุคคลที่สาม และยังเพิ่มความน่าเชื่อถือในระดับสากลอีกด้วย

อย่างไรก็ตามปัจจุบัน สถาบันการเงินไทยยังไม่มีสถานะ QI ทำให้ บล. หรือนักลงทุนอาจมีขั้นตอนซับซ้อนในการขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีตาม DTA ทั้งนี้หากในอนาคตสถาบันการเงินไทยมีสถานะ QI จะช่วยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน เพิ่มความคล่องตัว และคุ้มครองข้อมูลนักลงทุน

ทั้งนี้ ในการที่ บล. จะทำ QI Agreement ได้นั้น ทาง IRS กำหนดเงื่อนไขขั้นต้นว่าจะต้องเป็นสถาบันการเงินของประเทศใน IRS's approved QI KYC Attachment List แล้วเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้รับการ approve ให้อยู่ใน List ดังกล่าว จากการสอบถามบริษัทสมาชิกพบว่า การให้บริการผลิตภัณฑ์ในประเทศสหรัฐฯ ของ บล.มี 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. ผ่าน Segregated Account และ 2. ผ่าน Omnibus Account โดยมีรายละเอียดดังตารางด้านล่างนี้

	Segregated Account	Omnibus Account
ลักษณะบัญชี	บล. ไทยเปิดบัญชีให้ลูกค้าแต่ละราย โดยตรงกับ บล. ในอเมริกา	บล. ไทยเปิดบัญชีกับ บล. อเมริกาในรูปแบบ Omnibus Account
การดูแลและรายงานภาษี	บล. ต่างประเทศเป็นผู้ดูแลและดำเนินการรายงานยื่นภาษีให้กับลูกค้าไทยรายบุคคล	บล. ไทยอาศัยบริการของ USWA ในการดำเนินการรายงานและยื่นภาษีรวม
การเปิดเผยข้อมูลลูกค้า	ต้องเปิดเผยชื่อลูกค้าให้กับ บล. ต่างประเทศ	ไม่ต้องเปิดเผยชื่อลูกค้าให้ บล. ต่างประเทศ

⁷ แบบฟอร์ม 1042-S คือแบบฟอร์มที่ใช้แจ้งรายละเอียดการจ่ายรายได้ที่มีแหล่งที่มาจากสหรัฐฯ และการหักภาษี ณ ที่จ่ายให้กับผู้รับเงินแต่ละรายที่ไม่ใช่บุคคลอเมริกัน เช่น เงินปันผล รายได้จากอสังหาริมทรัพย์ ดอกเบี้ย เงินช่วยเหลือ หรือเงินรางวัล โดยสำเนาแบบฟอร์มนี้จะถูกส่งให้ทั้งผู้รับเงินและ IRS เพื่อใช้ในการตรวจสอบภาษีและการรายงานข้อมูล

	Segregated Account	Omnibus Account
การใช้สิทธิประโยชน์ภาษี	ขึ้นกับกระบวนการของ บล. ต่างประเทศ	ใช้รูปแบบ Relief at Source (RAS) เพื่อลูกค้าได้สิทธิลด WHT จากร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 15 ตาม DTA
ภาระค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากการให้บริการรายบุคคล	มีค่าใช้จ่ายในส่วนของการบริการ USWA ทั้งสำหรับบริษัทและลูกค้า
เอกสารที่ลูกค้าต้องจัดทำ	ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของ บล. ต่างประเทศ	ลูกค้าต้องจัดทำ แบบฟอร์ม W-8BEN เพื่อให้ USWA ส่งข้อมูลให้ IRS
ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากลูกค้า	มักรวมอยู่ในค่าบริการรายบุคคล	โดยทั่วไปเรียกเก็บ ประมาณ 2,000 บาทต่อ 3 ปี บางแห่งอาจไม่เรียกเก็บ

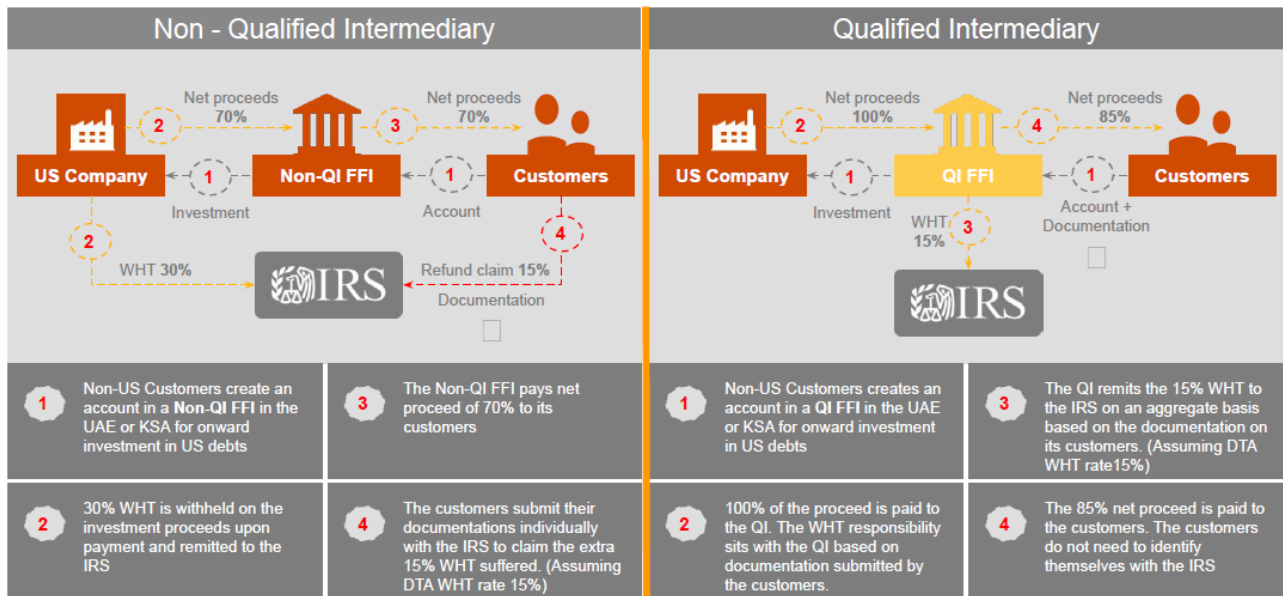
ที่มา : สมาคม

แม้ว่าปัจจุบัน บล.จะมีบริการ RAS เพื่อให้ลูกค้าได้สิทธิลด ภาษี ณ ที่จ่ายจากร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 15 ตาม DTA ทั้งนี้ด้วยขั้นตอนที่ต้องทำผ่านหลายส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามหากประเทศไทยเข้าสู่ระบบ QI จะส่งผลให้ผู้อำนวยความสะดวก บล. และนักลงทุนในด้านต่าง ๆ เช่น

1. บล. ในไทยสามารถดำเนินการหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราพิเศษตาม DTA ได้โดยตรง โดยไม่ต้องส่งเอกสารผ่าน USWA ช่วยให้นักลงทุนสามารถใช้สิทธิลดภาษีหัก ณ ที่จ่าย RAS เช่น กรณีของเงินปันผลจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 15
2. ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่จะไปถึงตัวตนลูกค้าให้แก่ Custodian, USWA, IRS ซึ่งช่วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุน
3. กระบวนการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการรายงานไม่ยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากไม่มีขั้นตอนการ Reclaim ภาษีภายหลัง (ภาพที่ 4)
4. ลดความยุ่งยากซับซ้อนในการรายงาน เนื่องจากสามารถรายงานแบบ Pooled Basis โดยไม่จำเป็นต้องรายงานรายลูกค้า
5. การดำเนินการภายใต้ข้อตกลง QI ช่วยให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ IRS ลดความเสี่ยงจากการหักภาษีผิดพลาดหรือการรายงานไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจนำไปสู่บทลงโทษหรือการตรวจสอบเพิ่มเติมจาก IRS

โดยเปรียบเทียบกระบวนการหักภาษี ณ ที่จ่ายระหว่างสถาบันการเงินที่มีสถานะ QI กับ Non-QI ตามภาพที่ 4 ด้านล่าง

ภาพที่ 4 Illustration on the QI regime

ที่มา : PWC, Qualified Intermediary ("QI") regime - Impact on Middle East financial institutions

การที่ บล. ไทยจะยื่นสมัครเพื่อให้มีสถานะ QI นั้น กฎเกณฑ์ด้าน KYC ของประเทศจะต้องได้รับการรับรองจาก IRS โดยปัจจุบันสมาคม ร่วมกับ ViewTrade และ TConsult อยู่ระหว่างดำเนินการยื่นขอให้ IRS รับรอง KYC ของไทยเพื่อเข้าสู่ IRS's approved KYC Attachment List เพื่อเปิดโอกาสให้ บล.ไทยสามารถยื่นสมัคร QI Agreement ได้ในอนาคต

ในการดำเนินการเพื่อให้ บล. ยื่น QI Agreement กับ IRS ได้นั้น สถาบันการเงินหรือ บล. จากแต่ละประเทศจะต้องผ่านเกณฑ์คุณสมบัติสำคัญข้อแรก คือ ประเทศต้นสังกัดต้องมีระเบียบ KYC ที่ได้รับการรับรองจาก IRS แล้วเท่านั้น โดยรายชื่อประเทศที่ได้รับการรับรองจะปรากฏอยู่บน IRS's approved KYC Attachment List เว็บไซต์ทางการของ IRS⁸ หากประเทศใดได้รับการอนุมัติให้อยู่ในรายชื่อดังกล่าว สถาบันการเงินและบล. ในประเทศนั้นจึงจะสามารถยื่นขอทำ QI Agreement กับ IRS ได้ โดย IRS จะใช้มาตรฐาน KYC ของประเทศนั้นเป็นพื้นฐานในการตรวจสอบและกำกับดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลง QI ในอนาคต หากมีการเปลี่ยนแปลงกฎ KYC ในประเทศของ QI ที่ได้รับอนุมัติแล้ว จะต้องแจ้งให้ IRS ทราบภายใน 90 วัน มิฉะนั้นจะถือเป็นการละเมิดสัญญา QI Agreement⁹ ดังนั้น การมีชื่ออยู่ใน Approved KYC List ของ IRS จึงเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดสำหรับการสมัครเป็น QI

โดยที่ผ่านมา สมาคมได้รับการประสานจาก ViewTrade ในการเข้ามาให้บริการเป็นที่ปรึกษาเพื่อยื่นสมัคร QI KYC Attachment และได้มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกที่สนใจร่วมกับ ViewTrade และ TConsult เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2568 นอกจากนี้วันที่ 14 พฤษภาคม 2568 ได้มีการจัดประชุม Kick-Off โครงการยื่นสมัคร QI KYC Attachment โดยที่สมาคม คณะทำงานจากบริษัทสมาชิก ร่วมกับทาง ViewTrade และ TConsult จะร่วมหารือกัน

⁸ <https://www.irs.gov/businesses/international-businesses/list-of-approved-kyc-rules>

⁹ <https://www.gci-ccm.org/insight/2023/12/compliance-challenges-qualified-intermediaries>

Capital Markets Note

By ASCO

เพื่อเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์สำหรับการตอบแบบสอบถาม 18 ข้อ ตามที่ระบุใน Revenue Procedure 2000-12 รวมถึงข้อมูลต่างๆ เพื่อยื่นคำขอในส่วนของการตลาดหุ้นไทยต่อ IRS ในเบื้องต้นคาดว่าจะทราบผลกระบวนการพิจารณาภายในสิ้นปี เพื่อที่ บล. สมาชิกที่สนใจจะสามารถยื่น QI Agreement กับ IRS ได้ในไตรมาสแรกของปีหน้าเป็นอย่างเร็ว โดยสมาคมจะติดตามและแจ้งให้สมาชิกทราบความคืบหน้าเป็นระยะต่อไป **Ω**

Disclaimer:

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูล ณ วันที่ปรากฏในเอกสารนี้เท่านั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังวันดังกล่าว หรือเมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สมาคมมิได้ยืนยัน ตรวจสอบ หรือรับรองความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ครบถ้วน ทันกาลทันเวลาของข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด สมาคมไม่รับผิดชอบต่อบุคคลใดๆ จากการเรียกร้องใดๆ ไม่ว่าในทางสัญญา ในการทำละเมิด รวมถึงความประมาท หรือเหตุอื่นใด ที่เกิดจากการตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ ที่เกิดจากความเชื่อในเอกสารดังกล่าว หรือในความเสียหาย ความสูญหาย ค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดชอบใดๆ รวมถึงการสูญหายของข้อมูล หรือผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าสมาคมจะได้รับแจ้งว่าอาจเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้นได้ก็ตาม